

Kronik Hastalarda Hasta Odaklı? Eczacılık Hizmetleri ile ilgili Memnuniyet Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kronik Hastalarda Hasta Odaklı? Eczacılık Hizmetleri ile ilgili Memnuniyet Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25120>

Özet

Kronik Hastalarda Hasta Odaklı Eczacılık Hizmetleri ile ilgili Memnuniyet Anketi (KHHÖEHM), kronik bir rahatsızlığı bulunan hastaların eczacılar tarafından sunulan hasta odaklı hizmetlerden duydukları memnuniyet düzeylerini belirlemek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe validasyonu ve güvenilirlik çalışması, 2016 yılında Okuyan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, özellikle **kronik hastalık** yönetimi sürecinde eczacının danışmanlık ve bakım rolünün kalitesini değerlendirmeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, Türkiye'deki eczacılık pratiğinde hasta merkezli yaklaşımların etkinliğini ölçmek ve standardize etmek için geçerli ve güvenilir bir araç sağlamaya amaçlanmıştır. KHHÖEHM, hastaların ilaç uyumu, yan etki yönetimi ve genel sağlık takibi gibi konularda aldıkları **hasta odaklı eczacılık hizmetleri** hakkındaki algılarını detaylı bir şekilde değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Hasta memnuniyeti, eczacılık hizmetleri, kronik hastalık, ölçek uyarlama, psikometri, hasta odaklı bakım, validasyon.

Yazarlar

Betül Okuyan, Hatice Hücum, Mustafa Sancar, Pınar Ay, Fikret Özzettin.

Amaç

KHHÖEHM'nin temel amacı, eczanelerde sunulan hasta odaklı bakım hizmetlerinin kalitesini, kronik hastalığı olan bireylerin perspektifinden subjektif olarak ölçmektir. Bu hizmetler, sadece ilaç kullanımını ötesine geçerek, hastanın ilaç tedavisini yönetme yeteneğini ve yaşam kalitesini arttırmaya odaklanmıştır. Ölçek, eczacının iletişim becerileri, sağladığı bilginin yeterliliği ve hastaya gösterdiği ilgi gibi kritik boyutları değerlendirerek, hizmet kalitesindeki potansiyel eksiklikleri ve bazar alanlarını ortaya koyar.

Türkçe uyarlama çalışmasının özel amacı, Türkiye'deki araştırmacılara ve sağlık yöneticilerine, eczacılık hizmetlerinin hasta merkezli yaklaşımını değerlendirebilecekleri, kültüre uygun, geçerli ve güvenilir bir **psikometrik** araç sunmaktır. Bu araç, eczane hizmetlerinin sürekli iyileştirilmesi için bilimsel bir zemin oluşturmaktadır.

Yapı

KHHÖEHM, hasta memnuniyetini çok boyutlu bir yapı olarak ölçmektedir. Bu yapı, eczacının

hastayla kurdu?u etkile?imin kalitesinden, sunulan profesyonel deste?in kapsam?na kadar geni? bir yelpazeyi kapsar. Kronik hastalara yönelik hizmetler göz önüne al?nd???nda, ölçek maddelerinin genellikle ?u alt boyutlara odakland??? varsay?labilir: ?leti?im ve Güven, ?laç Yönetimi ve Dan???manlık, Eri?ilebilirlik ve Genel Destek.

Uyarlama çal???mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve sa?lık sistemine uygunlu?u test edilmi?tir. Ölçek, hastalar?n hizmet alg?s?n? ve memnuniyetini ayr?ntılı? bir ?ekilde sorgulayarak, eczacılık hizmetlerinin bütüncül bir de?erlendirmesini yapmaya olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal???malar?, Okuyan ve arkadaşlar? (2016) taraf?ndan yay?mlanan makalede detayland?r?lm???tır. Yap? geçerli?ini test etmek amacıyla genellikle Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm???tır. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak belirlenmi? olan faktör yap?s?na uygunlu?unu incelemiştir. DFA sonuçlar?, ölçe?in yap?s?n?n Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermiştir.

?çerik geçerli?i, uzman görüşlerine ba?vurularak ve dilsel e?de?erlik çal???malar? yap?larak sa?lanm???tır. Bu **validasyon** süreci, KHHÖEHM'nin kronik hastalarda hasta odaklı hizmet memnuniyetini do?ru ve kapsamlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam???tır.

Güvenirlik

KHHÖEHM'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) ile incelenmiştir. Uyarlama çal???mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin, ölçe?in genelinde ve potansiyel alt boyutlar?nda yüksek düzeyde oldu?unu göstermesi beklenmektedir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı oldu?unu ve aynı psikolojik yapıyı istikrarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü belirtir.

Bu yüksek güvenilirlik düzeyi, ölçe?in ölçüm hatas?n? en aza indirdi?ini ve tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar elde etme olasılı???n?n yüksek oldu?unu ortaya koymaktadır. Bu, KHHÖEHM'nin hem klinik hem de ara?tırma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?i anlamına gelir.

Faktör Analizi

Okuyan ve arkadaşlar?n?n 2016 yılındaki çal???mas?nda, ölçe?in yapısal uygunlu?unu do?rulamak amacıyla faktör analizine ba?vurulmuştur. Orijinal ölçe?in çok faktörlü yap?s?n?n korunup korunmad???, Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA) aracılığıyla test edilmiştir. Bu analiz, hizmet memnuniyetinin ileti?im, profesyonellik ve bilgilendirme gibi ayrı ancak ilişkili boyutlardan olu?tu?unu teyit etmiştir.

Elde edilen faktör yükleri ve uyum indeksleri (örneğin, Ki-kare/serbestlik derecesi oranı, RMSEA, CFI, TLI), ölçek yapısının teorik beklentilere uyduğunu ve Türkçe formun güçlü bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermiştir. Bu yapısal doğrulama, araştırmacıların hizmet kalitesinin spesifik yönlerini izole etmesine olanak tanır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak 5 veya 7 noktalı Likert formatındadır.)

Mevcut Diller: Türkçe. (Orijinal dilinin İngilizce veya ilgili Avrupa dili olduğu varsayılmaktadır.)

Popülasyon Grubu: Kronik hastaları olan bireyler.

Yaş Grubu: Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Türkçe validasyon çalışması, Türkiye'deki eczanelerden rutin olarak **hizmet kalitesi** alan ve kronik hastalık tanıyan konmuş hastalar üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Anketi. Hastalar, bir eczacıdan aldıkları hizmetlere yönelik memnuniyet düzeylerini ifade ederek değerlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Hasta odaklılık, eczane memnuniyeti, hizmet kalitesi, psikometrik özellikler, sağlık hizmetleri, kronik hastalık yönetimi, Türkçe ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Betül Okuyan (Sorumlu Yazar): betulokuyan@yahoo.com

Yazışma Adresi: Betül Okuyan (Sorumlu Yazar bilgisine göre).

Şinler & Ücret ve Test Yaşı

Şinler: Ölçeğin akademik veya ticari olmayan araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Betül Okuyan ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ücret: Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle ücret talep edilmemektedir.

Test Yılı: Türkçe Validasyon Çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır.

Referanslar

Okuyan, B , Hücüm, H , Sancar, M , Ay, P , ve Şezettin, F . (2016). Kronik Hastalarda Hasta Odaklı Eczacılık Hizmetleri ile İlgili Memnuniyet Anketinin Türkçe validasyonu. *Clinical and Experimental Health Sciences*, 6(4), 150-154. doi: 10.5152/clinexphealthsci.2016.05.

Makalenin orijinal linki: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dökümanı buradan indirilebilir: kronik-hastalarda-hasta-odakli-eczacilik-hizmetleri-ile-ilgili-memnuniyet-anketi-toad.pdf

Kronik Hastalarda Hasta Odaklı Eczacılık Hizmetleri ile İlgili Memnuniyet Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir.